

شناسایی و اولویت‌بندی شاخص‌های استعدادیابی ورزش جودو در ایران

محمدعلی نودهی^۱، مرتضی دوستی^۲، سیدمحمدحسین رضوی^۳

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران

۲. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران*

۳. استاد مدیریت ورزشی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۰۱/۱۴ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۰۵/۲۱

چکیده

هدف از انجام پژوهش حاضر شناسایی و اولویت‌بندی شاخص‌های استعدادیابی ورزش جودو در ایران بود. روش انجام پژوهش، آمیخته (در بخش کیفی، روش دلفی کلاسیک تعدیل‌شده و در بخش کمی، توصیفی-تحلیلی) بود. جامعه آماری در بخش کیفی مسئولان و اعضای کمیته‌های فدراسیون، مربیان تیم‌های ملی و تعدادی از اساتید استعدادیابی ورزشی (تعداد = ۳۰) و در بخش کمی، اعضای فدراسیون، مربیان و ورزشکاران تیم ملی، مسئولان هیئت‌ها، کارشناسان و اساتید دانشگاه (تعداد = ۱۰۵) بودند. نمونه‌گیری به صورت هدفمند و دردسترس انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها در بخش کیفی، مصاحبه و در بخش کمی، پرسش‌نامه پژوهشگر ساخته بود. روایی پرسش‌نامه با نظر ۱۲ نفر از اساتید مدیریت ورزشی تأیید شد. پایایی پرسش‌نامه نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ($\alpha = 0/79$) به دست آمد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی (فراوانی‌ها و رسم جداول) و استنباطی (تحلیل عامل اکتشافی و آزمون فریدمن) به کمک نرم‌افزار اس.پی.اس.اس. نسخه ۲۰ انجام شد و نیز تحلیل عامل تأییدی به کمک نرم‌افزار لیزرل نسخه ۸/۵ انجام گرفت. براساس نتایج، شاخص‌های استعدادیابی جودو به ترتیب اولویت عبارت بودند از: ویژگی‌های مهارتی، جسمانی و فیزیولوژیک، پیکرسنجی و روان‌شناختی. با توجه به یافته‌های پژوهش، مسئولان فدراسیون باید به شاخص‌های استعدادیابی مختص به ورزش جودو توجه ویژه کنند. بدون تردید، نگاه علمی به فرایند استعدادیابی می‌تواند در راه اعتلای ورزش جودو ایران از طریق کسب موفقیت ورزشکاران در مسابقات و رویدادهای ورزشی جودو مفید واقع شود.

واژگان کلیدی: ایران، جودو، شاخص استعدادیابی

مقدمه

برای دستیابی به موفقیت در ورزش‌های رقابتی چندین عامل مهم وجود دارند که یکی از مهم‌ترین این عوامل استعداد ذاتی فرد است. شناسایی بهنگام افراد مستعد مهم‌ترین و مؤثرترین عامل در ورزش‌های رقابتی محسوب می‌شود. در بررسی‌های انجام‌شده در حوزه ورزش اروپای شرقی، آلابین^۱ و همکاران و هان^۲ بر نقش بسیار مهم استعدادیابی کارآمد در ورزش نوین اکید کرده‌اند و آن را عامل مهمی در پیشرفت بسیاری از رشته‌های ورزشی المپیک در حوزه اروپای شرقی دانسته‌اند. بیشتر افرادی که در بازی‌های المپیک ۱۹۷۲ مدال گرفته بودند، به ویژه ورزشکاران کشور آلمان شرقی، به‌طور علمی استعدادیابی شده بودند. این موضوع در مورد بلغارستان در بازی‌های ۱۹۷۶ نیز صدق می‌کرد. تقریباً ۸۰ درصد از کسانی که مدال گرفته بودند، نتیجه فرایند شناسایی استعدادها بودند (قراخانلو، ۲۰۰۳).

استعدادیابی به معنی کشف ورزشکاران بالقوه‌ای است که در حال حاضر درگیر ورزش خاصی نیستند؛ در حالی که شناسایی استعدادها درخشان به رسمیت شناختن شرکت‌کنندگانی است که در حال حاضر دارای ظرفیت برای تبدیل شدن به ورزشکاران نخبه هستند (ویلی^۳، ۲۰۱۱، ۲). بسیاری از شیوه‌های سنتی کشف قهرمانان را کارآمدتر از شیوه‌های علمی و دقیق امروزی می‌دانند؛ با این وجود، استعدادیابی با توجه به برتری‌هایی که افراد مستعد نسبت به سایر افراد دارند، بسیار مؤثر است و اولین گام در پرورش قهرمانان ورزشی محسوب می‌شود (گایینی، ۲۰۰۴، ۴۰). برنامه استعدادیابی برای شناسایی ورزشکاران با استعداد برای موفقیت در سطح جهان استفاده می‌شود. علاوه بر این، استعدادیابی در ورزش می‌تواند ابزاری مفید برای افزایش مشارکت ورزشی در یک جامعه و ارائه ارتباطی مطلوب بین ورزش، استعدادها و ترجیح‌های شخصی و نیز سطح غیر حرفه‌ای باشد (فابر، اوستروولد و نیژوس^۴، ۲۰۱۲، ۱۵). به عقیده بومپا^۵ (۱۹۹۹)، استفاده از ملاک‌های علمی در روند کشف و یافتن استعداد مزایایی دارد که عبارت‌اند از:

- این روش اساساً زمان مورد نیاز برای رسیدن به یک عملکرد بالا را به وسیله اشخاصی که در ورزش با استعداد هستند، کاهش می‌دهد؛

- این روش‌ها حجم بالایی از کار و انرژی را در مرحله مربیگری کم می‌کنند؛

- به دلیل افزایش رقابت، ورزشکاران به سطوح بالایی از عملکرد نائل می‌شوند؛

-
1. Alabin
  2. Hann
  3. Veale
  4. Faber, Oosterveld & Nijhuis
  5. Bompa

- این روش باعث افزایش اعتماد به نفس می‌شود؛
- این روش به‌طور غیرمستقیم به کار بردن تمرینات علمی را تسهیل می‌کند.
با توجه به این موضوع شکی نیست که شناخت بهتر و دقیق‌تر استعدادها و تعیین ملاک‌های لازم برای مهیاشدن این شناخت ضرورت دارد تا از «روند آزمایش و خطا» در گزینش ورزشکاران که حاصلی جز هدر دادن منابع انسانی، انرژی و وقت ندارد، پرهیز شود (عابدی، ۲۰۱۱).
با توجه به پراکندگی وسیعی که بین انواع ورزش‌ها به‌لحاظ نیازهای فیزیکی، فیزیولوژیک، روان‌شناختی، تیپ بدنی و ظرفیت‌های بیولوژیک وجود دارد، به‌کارگرفتن اطلاعات دقیق و علمی در ارتباط با درست قرار دادن هر فرد در ورزش متناسب با استعدادهای وی، ضرورتی انکارناپذیر محسوب می‌شود (حسینی، حمیدی، قربانیان رجبی و سجادی، ۲۰۱۳، ۳۱). علاوه‌براین، بی‌توجهی به برخی از عوامل یا پیش‌نیازهای اولیه و تعیین‌کننده که با عنوان «استعدادیابی» مطرح است، احتمال موفقیت را ناممکن نمی‌کند؛ اما بی‌تردید محدود و ضعیف خواهد کرد (ابراهیم، حیدری و معمری، ۲۰۰۴، ۲).
دلایل متداول کشورها برای استفاده از سیستم شناسایی استعدادهای درخشان، رسیدن به اوج عملکرد، افزایش تعداد مدال و قهرمانان موفق در سطح بین‌المللی است (سیرا و سیدلاژک^۱، ۲۰۱۲، ۱۳).
استعدادیابی و برنامه‌های توسعه در طراحی ورزش، با هدف شناسایی افراد جوان دارای توانایی فوق‌العاده برای موفقیت در آینده ورزشی سطح بالاتر، مشارکت و نیز انتخاب و استخدام این افراد جوان در برنامه‌های ارتقای استعداد انجام می‌گیرد. به‌طور سنتی، شناسایی و توسعه روش‌های استعدادهای درخشان به روش‌های انتخاب طبیعی و علمی طبقه‌بندی شده است (ادگبسان، موکواتی، اومولاون، آماح و اولادیپو^۲، ۲۰۱۰، ۴).

کارل، وودز، رینور، بروس، مک دونالد و رابرتسون^۳ (۲۰۱۶) پژوهشی با عنوان «استفاده از یک رویکرد ارزیابی چندبعدی برای استعدادیابی در فوتبال استرالیا» انجام دادند که شامل ارزیابی‌های جسمانی، فنی و ادراکی-شناختی بود. درنهایت، آن‌ها پیشنهاد کردند که برای ارزیابی بهتر و دقیق‌تر ورزشکاران در فرایند استعدادیابی باید به ارزیابی‌های چندبعدی توجه کرد. هاپ‌وود، کلار، دامیان و ژوزف^۴ (۲۰۱۴) پژوهشی با عنوان «پیشینه ورزشی خانوادگی به‌عنوان شاخصی برای استعدادیابی ورزشی» انجام دادند. نتایج پژوهش نشان داد که اعضای خانواده ورزشکاران نخبه بیشتر از خانواده ورزشکاران غیرنخبه در فعالیت بدنی و نیز به‌احتمال زیاد در ورزش‌های رقابتی در سطح نخبگان خود شرکت کرده بودند؛ البته نه لزوماً در همان ورزشی که ورزشکار نخبه شرکت می‌کرد. ادگبسان، موکواتی، اومولاون،

-
1. Sebera & Sedlacek
  2. Adegbesan, Mokgwathi, Omolawon, Ammah & Oladipo
  3. Carl, Woods, Raynor, Bruce, McDonald, Robertson
  4. Hopwood, Clare, Damian & Joseph

آماح و اولادیپو^۱ (۲۰۱۰) در پژوهشی با عنوان «شناسایی و توسعه استعدادهای درخشان ورزشی در نیجریه: بررسی اولیه» بیان کردند که اکثر مربیان در طول فرایند شناسایی و توسعه استعدادهای ورزشکاران جوان، تأکید بیشتری بر هر دو عملکرد مهارت‌های حرکتی پایه و ترکیبی از شاخص‌های پیکرسنجی، جسمانی و فیزیولوژیک دارند.

کشور ایران به لحاظ استعدادهای ورزشی بسیار غنی است و از این حیث زمینه مناسبی در بخش ورزش آن وجود دارد؛ اما ریشه مشکل را باید در فقدان برنامه‌ریزی شایسته در امر استعدادیابی ورزشی جست‌وجو کرد؛ زیرا، استعدادیابی ورزشی در کشور ما هنوز به صورت کاملاً سنتی و با استفاده از مشاهده میدانی انجام می‌گیرد که با وجود مندرجات در طرح جامع ورزش کشور، طرحی یکپارچه، جامع و اجرایی برای استعدادیابی وجود ندارد. برای دستیابی ورودی‌های مناسب به گروه‌های ملی و کسب نتایج بهتر و سریع‌تر، استعدادیابی و پیروی از یک الگوی مناسب ضروری است؛ اما ساده‌ترین و عملی‌ترین روش در شرایط فعلی، استعدادیابی، اجرای مسابقات بیشتر، برگزاری جشنواره‌های ورزشی و انجام آزمون‌های ساده میدانی است (باسره، دوستی و فرزانه، ۲۰۱۶)؛ با این حال، الگوی استعدادیابی ورزشی مدونی در ایران وجود ندارد و نهاد و مسئول این مقوله مهم در ورزش مشخص نیست. علاوه بر این، تنها معیار استعدادیابی ورزشی نتایج مسابقات و جشنواره‌های ورزشی است که آن نیز به دلیل کمبود تعداد مسابقات، به ویژه در سطح آموزشگاه‌ها و نیز نبود معیارهای مناسب برای انتخاب افراد مستعد باعث شده است که فرایند استعدادیابی بسیار کم‌رنگ باشد (ظریفی، علیزاده، دلدار و باهمت، ۲۰۱۱).

بررسی پیشینه پژوهش‌های انجام‌شده در داخل کشور نشان داد که اخیراً پژوهش‌هایی در خصوص استعدادیابی در برخی از رشته‌های ورزشی انجام شده است؛ برای نمونه، باسره، دوستی و فرزانه (۲۰۱۶) در پژوهشی به تدوین مدل استعدادیابی والیبال در ایران پرداختند. آن‌ها مدل پیشنهادی استعدادیابی والیبال در ایران را ارائه کردند که شامل این مراحل است: مرحله اول (پایه): غربالگری عمومی در مدارس؛ مرحله دوم: شناسایی استعدادها؛ مرحله سوم: گزینش استعدادها؛ مرحله چهارم: آموزش؛ مرحله پنجم: گزینش استعدادهای نخبه؛ مرحله ششم: ارتقای استعدادهای نخبه؛ مرحله هفتم: والیبال حرفه‌ای بین‌المللی بود. قاسم‌زاده میرکلایی (۲۰۱۴) در پژوهشی به تدوین برنامه راهبردی^۲ استعدادیابی فدراسیون دوومیدانی ایران پرداخت و نشان داد که موقعیت راهبردی فدراسیون دوومیدانی ایران در حوزه استعدادیابی ورزشی در منطقه تدافعی قرار دارد؛ بر این اساس، ۱۲ راهبرد تدوین شد که از میان راهبردها در سطوح مختلف، حمایت از اجرای فرایند استعدادیابی در

1. Adegbesan, Mokgwathi, Omolawon, Ammah & Oladipo

2. Strategic

دوومیدانی، طراحی و اجرای نظام ملی استعدادیابی، توسعه فعالیت هیئت‌های دوومیدانی در حوزه استعدادیابی و بازنگری در بودجه‌ریزی فدراسیون دوومیدانی از سوی وزارت ورزش و جوانان از بالاترین اولویت برخوردار بودند. شیخ، شهبازی، امینی و علیزاده (۲۰۱۰) در پژوهش خود به بررسی وضعیت موجود و تدوین شاخص‌های استعدادیابی در کاراته ایران پرداختند. آن‌ها گزارش کردند که اساساً در کشور ما هیچ‌گونه مبنای علمی برای استعدادیابی افراد در رشته کاراته وجود ندارد و همه ورزشکاران تنها براساس علاقه خود یا خانواده‌شان وارد رشته ورزشی کاراته می‌شوند. وزینی‌طاهر، شهبازی و باقرزاده (۲۰۱۱) در پژوهشی با عنوان «کاربرد رویکرد چندمتغیره در استعدادیابی بازیکنان فوتبال زیر ۱۶ سال» بیان کردند که در مدل‌های استعدادیابی باید بیشتر بر مهارت‌های روانی تأکید شود. در فرایند استعدادیابی در سنین زیر ۱۳ و ۱۴ سال، کمتر از ارزیابی‌های فیزیولوژیک استفاده شود و تأکید بیشتری بر ویژگی‌های تکنیکی شود. فرخی (۲۰۱۱) در پژوهشی با عنوان «بررسی وضعیت موجود و تدوین شاخص‌های استعدادیابی در رشته بدمینتون» به این نتایج دست یافت که از دیدگاه بیشتر مربیان و ورزشکاران، الگوی استعدادیابی مشخصی برای رشته بدمینتون وجود نداشت و استعدادیابی در وضعیت موجود نهادینه نشده است و کاملاً اتفاقی است. نمازی زاده (۲۰۰۳) در تدوین شاخص‌های استعدادیابی بسکتبال مهم‌ترین عوامل را شامل قد، چابکی، سرعت دویدن، پرتاب موفق و اعتماد به نفس می‌داند. پایون، لینویر و ساجرزا^۱ (۲۰۱۴) پژوهشی را با هدف شناسایی شاخص‌های موردنیاز ورزشکاران نخبه در رشته‌های جودو، تکواندو و کاراته در کشور بلژیک انجام دادند. آن‌ها نتیجه گرفتند که در فرایند استعدادیابی ورزشکاران نخبه جودو باید به ویژگی‌های پیکرسنجی، عملکرد جسمانی و هماهنگی‌های حرکتی توجه کرد. فرانچینی، تاکیتو و برتوزی^۲ (۲۰۰۵) در پژوهشی به بررسی ویژگی‌های جسمانی و پیکرسنجی ورزشکاران جودو در کشور برزیل پرداختند. آن‌ها گزارش کردند که جودوکاران نخبه باید شاخص‌های مختلفی از جمله قدرت، توان هوازی و بی‌هوازی، اندازه دور بازو، ساعد و مچ، قدرت پنجه و مهارت‌های ویژه براساس آزمون ویژه جودو را داشته باشند.

جودو از جمله ورزش‌های رزمی است که شباهت‌های زیادی به ورزش کشتی دارد. ایران کشوری است که در ورزش کشتی در سطح جهان و المپیک موفقیت‌های چشمگیری کسب کرده است. شباهت‌های زیادی بین این دو رشته ورزشی وجود دارد و قابلیت‌های بدنی موردنیاز در هر دو رشته تقریباً مشابه است؛ اما برخلاف ورزش کشتی، در رشته جودو از بعد قهرمانی و کسب مدال‌های جهانی و المپیک موفقیت‌چندانی به‌دست نیاورده‌ایم. در سال‌های اخیر، ناکامی‌های ملی‌پوشان جودوی کشورمان در میادین بزرگ بین‌المللی از جمله مسابقات جهانی و المپیک حساسیت‌های زیادی را در بین مسئولان

1. Pion, Lenoir & Segers

2. Franchini, Takito & Bertuzzi

ورزش ایجاد کرده است. به نظر می‌رسد که انتظارات مردم و مسئولان ورزش و غیرورزشی فزونی یافته است و خواستار موفقیت‌های بیشتر جودوکاران در میادین بین‌المللی (آسیایی، جهانی و المپیک) هستند؛ بنابراین، هر زمان نتیجه مطلوب حاصل نمی‌شود و شکستی در مسابقات رخ می‌دهد، بلافاصله مربی و سرپرست تعویض می‌شوند و با مشکلات به‌طور اساسی و ریشه‌ای برخورد نمی‌شود (علی‌دوست قهفرخی، سجادی، محمودی و ساعتچیان، ۲۰۱۴).

بررسی پیشینه پژوهش‌های مرتبط با موضوع نشان داد تاکنون پژوهشی که به‌صورت اختصاصی به مبحث استعدادیابی در رشته ورزشی جودو پرداخته باشد، انجام نشده است و این خلأ در بین مطالعات موجود مشاهده شد. افزون‌براین، تیم ملی جودوی ایران نیز در سال‌های اخیر با ناکامی‌های فراوانی مواجه بوده است و نتوانسته است در بین تیم‌های برتر آسیا و جهان جایگاه درخور توجهی را به‌دست آورد؛ بنابراین، برنامه‌ریزی درست و علمی در سطح مدیریت کلان فدراسیون اهمیت فراوانی دارد؛ براین اساس، با توجه به اینکه تاکنون پژوهشی که به‌صورت علمی و موشکافانه به بحث استعدادیابی در ورزش جودوی ایران پرداخته باشد، انجام نشده است، انجام این پژوهش ضروری به‌نظر می‌رسد. امید است با انجام این پژوهش زمینه‌ای برای توسعه ورزش جودو ایجاد شود و نتایج حاصل از این پژوهش برای مربیان، ورزشکاران، پژوهشگران و مسئولان سازمان‌های ورزشی به‌خصوص فدراسیون جودوی ایران برای آینده کمک‌کننده باشد و در ارتقای سطح جودوی ایران به جایگاه واقعی خود در سطح بین‌المللی مؤثر واقع شود؛ از این‌رو، سؤال مدنظر پژوهش این بود که اول اینکه، مهم‌ترین شاخص‌های استعدادیابی ورزشی برای رشته جودو کدام‌اند؟ دوم اینکه، کدام یک از این شاخص‌های دارای اولویت بالاتری در استعدادیابی جودو هستند؟

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نوع پژوهش‌های کاربردی و روش انجام آن ترکیبی (آمیخته) بود که در آن برای تدوین شاخص‌های استعدادیابی جودو از دو روش پژوهش کیفی و کمی استفاده شد. روش نمونه‌گیری در بخش کیفی، غیرتصادفی از نوع هدفمند و دردسترس بود. در این مرحله، از روش دلفی کلاسیک تعدیل‌شده^۱ برای تدوین شاخص‌های استعدادیابی جودو و از نظرهای افراد نمونه پژوهش استفاده شد. جامعه آماری در این بخش، مسئولان و اعضای کمیته‌های فدراسیون، مربیان تیم‌های ملی و تعدادی از کارشناسان استعدادیابی ورزشی بودند. در مرحله اول دلفی، ۳۰ نفر، در مرحله دوم، ۲۰ نفر و در مرحله سوم، ۱۵ نفر در پژوهش حاضر همکاری کردند. ابزار گردآوری داده‌ها در این بخش مصاحبه از نوع نیمه‌ساختاریافته بود. برای انجام مصاحبه‌ها، پژوهشگر از طریق هماهنگی با آزمودنی‌ها در زمان

حضور آنان به محل فدراسیون و کمپ تیم‌های ملی مراجعه کرد و علاوه بر ملاقات با نمونه‌های پژوهش، به جمع‌آوری داده‌های موردنظر اقدام کرد.

برای تحلیل مصاحبه‌های انجام‌شده، پژوهشگر به پیاده‌سازی متن مصاحبه‌ها و تحلیل محتوای کیفی آن‌ها اقدام کرد. بدین‌منظور، متن مصاحبه‌ها بررسی شد و نکات کلیدی بیان‌شده استخراج شدند. در پایان مراحل دلفی، با استفاده از نظرهای گروه دلفی و شاخص‌های تعیین‌شده برای استعدادیابی ورزش جودو، به طراحی پرسش‌نامه پژوهشگر ساخته اقدام شد. در این راستا، براساس شاخص‌های تعیین‌شده، ابعاد مختلف پرسش‌نامه‌ها مشخص شدند و همچنین، براساس زیرشاخص‌های مشخص‌شده در هر بخش، گویه‌های مربوط به هر یک از ابعاد موردنظر در پرسش‌نامه تدوین شدند. در مرحله پژوهش کمی، روش پژوهش از نوع توصیفی-تحلیلی بود. در این بخش، پس از تدوین شاخص‌ها در مرحله کیفی، به‌وسیله پرسش‌نامه پژوهشگر ساخته و با استفاده از نظر افراد نمونه، به رتبه‌بندی شاخص‌های موردنظر پرداخته شد. با استفاده از شاخص‌های تدوین‌شده در روش دلفی، پرسش‌نامه پژوهشگر ساخته آماده شد و در بین مسئولان هیئت‌های ورزشی و کارشناسان جودو شامل مربیان دارای مدرک مربیگری درجه یک (تعداد = ۱۲۰) توزیع شد که در نهایت تعداد ۱۰۵ پرسش‌نامه بازگردانده شد و تعداد نمونه‌های پژوهش به ۱۰۵ نفر کاهش یافت. ابزار پژوهش در این مرحله شامل یک پرسش‌نامه پژوهشگر ساخته دارای چهار بعد مختلف بود که این ابعاد عبارت بودند از: الف- ویژگی‌های مهارتی (سؤال‌های یک تا نه)؛ ب- جسمانی- فیزیولوژیک (سؤال‌های ۱۰ تا ۱۵)؛ ج- پیکرسنجی (سؤال‌های ۱۶ تا ۲۰)؛ د- روان‌شناختی (سؤال‌های ۲۱ تا ۲۵). همچنین، مقیاس پنج‌گزینه‌ای لیکرت شامل گزینه‌های بسیار کم، کم، متوسط، زیاد و بسیار زیاد بود. روایی صوری و محتوایی پرسش‌نامه با نظر ۱۲ نفر از اساتید مدیریت ورزشی و متخصصان استعدادیابی ورزشی کشور تأیید شد. همچنین، روایی سازه پرسش‌نامه با روش تحلیل عاملی بررسی و تأیید شد. پایایی پرسش‌نامه نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ به صورت $\alpha = 0/79$ به دست آمد که نشان داد پرسش‌نامه از پایایی مناسبی برخوردار است. همه تجزیه و تحلیل‌های آماری با استفاده از نرم‌افزارهای اس.پی.اس.اس. نسخه ۱۲۰ و لیزرل نسخه ۲۸/۵ انجام شدند.

نتایج

نحوه توزیع نمونه‌های پژوهش در جدول شماره یک نشان داده شده است.

جدول ۱- توزیع فراوانی نمونه‌های پژوهش

فاز	مصاحبه‌شوندگان	تعداد	درصد
فاز کیفی	مسئولان فدراسیون	۹	۳۰ / ۱۰۰
	مربیان تیم‌های ملی	۴	۱۳ / ۳۳
	کارشناسان استعدادیابی	۱۷	۵۶ / ۶۷
	جمع کل	۳۰	۱۰۰
فاز کمی	مسئولان فدراسیون	۹	۸ / ۵۷
	مسئولان هیئت‌های استانی	۶۲	۵۹ / ۰۴
	مربیان تیم‌های ملی	۴	۳ / ۸۲
	ورزشکاران تیم‌های ملی	۱۶	۱۵ / ۲۴
	کارشناسان	۱۴	۱۳ / ۳۳
جمع کل	۱۰۵	۱۰۰	

در بخش کیفی پژوهش، ابتدا متن مصاحبه‌های انجام‌شده پیاده‌سازی شد و به‌دقت بررسی گردید و نیز به روش تحلیل محتوای کیفی، نکات کلیدی بیان‌شده توسط افراد نمونه پژوهش یادداشت‌برداری و تلخیص شدند. سپس، نکات به‌دست‌آمده از مصاحبه‌ها دسته‌بندی شدند و دوباره به افراد بازگردانده شدند و از آنان خواسته شد نظر خود را برای بار دوم اعلام کنند. درنهایت، برای سومین مرتبه، مطالب استخراج‌شده از نقطه‌نظرهای افراد نمونه در قالب شاخص‌های استعدادیابی به افراد نمونه بازگردانده شدند تا نظرهای نهایی خود را اعلام کنند. در پایان مراحل دلفی، با استفاده از نظرهای گروه دلفی و شاخص‌های تعیین‌شده برای استعدادیابی ورزش جودو، پرسش‌نامه پژوهشگر ساخته طراحی شد و برای جمع‌آوری داده‌ها در بخش کمی پژوهش استفاده شد.

جدول ۲- نمونه‌ای از گدهای استخراج‌شده از مصاحبه با نمونه‌های پژوهش

مصاحبه‌شونده	متن مصاحبه	گدهای استخراج‌شده
R1	در استعدادیابی جودو باید به فاکتورهای جسمانی مانند قدرت و استقامت افراد توجه کرد.	توجه به قدرت و استقامت عضلانی
R2	عامل چابکی به‌همراه سرعت نقش تعیین‌کننده‌ای در موفقیت جودوکاران دارند و باید در موقع استعدادیابی در نظر گرفته شوند.	توجه به سرعت و چابکی
R3	اندازه طول دست جودوکاران باید در ارزیابی‌های استعداد نوجوانان اهمیت داده شود؛ چون، می‌تواند به موفقیت آنان در آینده منجر شود.	توجه به اندازه طول دست‌ها

ادامه جدول ۲- نمونه‌ای از کدهای استخراج‌شده از مصاحبه با نمونه‌های پژوهش

کدهای استخراج‌شده	متن مصاحبه	مصاحبه‌شونده
مهارت در استفاده از فنون ترکیبی	یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های جودوکاران موفق که در استعدادیابی می‌توان آن را در نظر گرفت، مهارت افراد در اجرای فنون ترکیبی است.	R4
مهارت در فنون گلاویزی (نه وازا)	پس از کسب آموزش‌های تخصصی جودو، مهارت جودوکاران در اجرای فنون نه وازا باید در استعدادیابی مورد توجه قرار بگیرد.	R5
جسارت در اجرای فنون	توجه به بعد روانی در استعدادیابی خیلی مهم است و در این رابطه داشتن جسارت برای شرکت در مسابقات و اجرای فنون عاملی تعیین‌کننده است.	R6
اهمیت هوش در جودو	یک جودوکار مستعد باید از هوش بالایی برخوردار باشد.	R7
توجه به قدرت پنجه	به دلیل ماهیت ورزش جودو، قدرت پنجه در این ورزش بسیار تأثیرگذار است.	R8
مهارت در فنون بدل کاری	یک جودوکار نخبه باید توانایی استفاده به موقع و مناسب از فنون بدل کاری در مقابل حریفان را داشته باشد.	R9
برخورداری از توده بدنی عضلانی	جودو از جمله ورزش‌هایی است که نیازمند بدنی قوی و عضلانی است و در امر استعدادیابی باید به این نکته توجه کرد.	R10

جدول ۳- مؤلفه اصلی، مؤلفه‌های فرعی و مقوله‌های مستخرج از کل مصاحبه‌ها در استعدادیابی جودو

مؤلفه اصلی	مؤلفه فرعی	مقوله‌ها
استعدادیابی	ویژگی‌های جسمانی و فیزیولوژیک	۱- قدرت عضلانی؛ ۲- استقامت عضلانی؛ ۳- قدرت پنجه؛ ۴- چابکی؛ ۵- انعطاف‌پذیری؛ ۶- سرعت؛ ۷- توان انفجاری؛ ۸- توان هوازی؛ ۹- توان بی‌هوازی.
	ویژگی‌های پیکرسنجی	۱- قد؛ ۲- محیط اندام‌ها؛ ۳- عرض شانه‌ها؛ ۴- طول دست‌ها؛ ۵- توده عضلانی بدن؛ ۶- درصد چربی بدن.
استعدادیابی	ویژگی‌های مهارتی	۱- مهارت در استفاده از فنون ترکیبی؛ ۲- مهارت در استفاده از فنون بدل کاری؛ ۳- مهارت در اجرای فنون پرتابی؛ ۴- مهارت در اجرای فنون گلاویزی (نه وازا)؛ ۵- مهارت در اجرای یاکسوکو رندوری.
	ویژگی‌های روان‌شناختی	۱- تمرکز؛ ۲- اعتماد به نفس؛ ۳- برانگیختگی؛ ۴- هوش؛ ۵- جسارت.

نتایج جدول شماره چهار نشان می‌دهد که نمونه‌گیری از کفایت لازم برخوردار است و استفاده از تحلیل عاملی برای داده‌های به دست آمده مناسب است.

جدول ۴- آزمون کایزر می یر اولکین^۱ و بارتلت^۲ برای بررسی کفایت نمونه‌گیری

آزمون کایزر می یر		آزمون بارتلت	
اولکین	مقدار خی دو	درجه آزادی	سطح معناداری
۰/۶۹۴	۲۳۲/۳۱۴	۶	۰/۰۰۱

نتایج جدول شماره پنج نشان می‌دهد که عامل ویژگی‌های مهارتی ۶۸/۴۹۷ درصد واریانس را تبیین می‌کند و چون تنها ارزش ویژه مربوط به شاخص ویژگی‌های مهارتی مقداری بالاتر از معیار یک را دارد (۲/۷۴۱)، می‌توان گفت که چهار مؤلفه استعدادیابی در یک عامل ضریب مشترک دارند.

جدول ۵- کل واریانس تبیین شده بر مبنای تحلیل عامل اکتشافی

اجزاء	مقدار اولیه		مقدار ویژه قبل از چرخش	
	ارزش ویژه	درصدی از واریانس	ارزش ویژه	درصدی از واریانس
ویژگی‌های مهارتی	۲/۷۴۱	۶۸/۴۹۷	۲/۷۴۱	۶۸/۴۹۷
ویژگی‌های جسمانی و فیزیولوژیک	۰/۶۹۵	۱۷/۳۶۸	۸۵/۸۶۵	۹۳/۶۶۳
ویژگی‌های پیکرسنجی	۰/۳۱۲	۷/۷۹۸	۱۰۰	۶/۳۳۷
ویژگی‌های روان‌شناختی	۰/۲۵۲	۶/۳۳۷		

جدول ۶- ماتریس عوامل و بارهای عاملی شاخص‌های استعدادیابی جودو

ردیف	شاخص‌ها	بار عاملی
۱	ویژگی‌های مهارتی	۰/۹۱۴
۲	ویژگی‌های جسمانی و فیزیولوژیک	۰/۸۴۷
۳	ویژگی‌های پیکرسنجی	۰/۸۰۶
۴	ویژگی‌های روان‌شناختی	۰/۷۳۶

در جدول شماره هفت، یافته‌های پژوهش برای روایی سازه و تأیید عامل‌های پرسش‌نامه نشان داده شده‌اند.

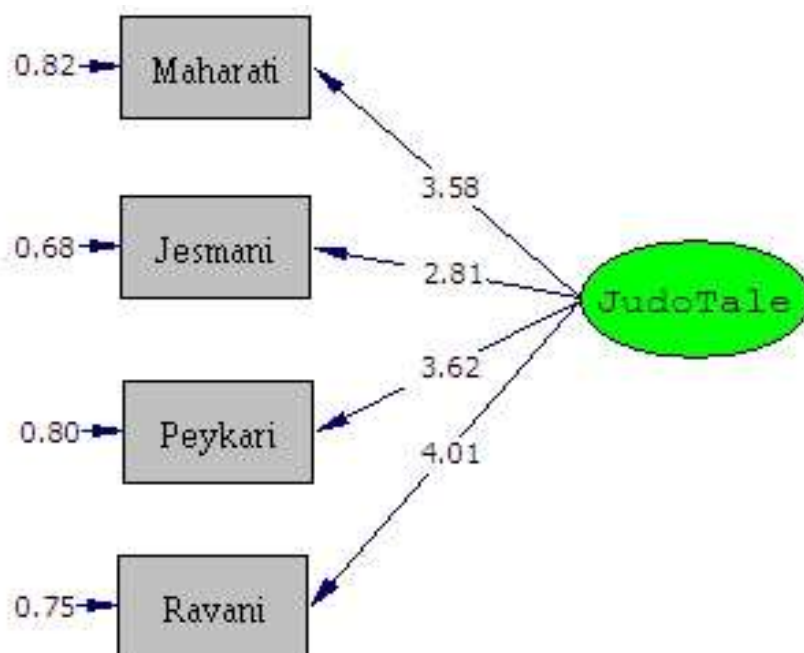
۱. Kaiser-Meyer-Olkin

۲. Bartlett

جدول ۷- بررسی شاخص‌های نیکویی برازش

شاخص	مقدار
نسبت خی دو به درجه آزادی	۱ / ۸۹
شاخص تعدیل‌شده نیکویی برازش	۰ / ۹۱
شاخص برازش تطبیقی ^۱	۰ / ۹۶
شاخص برازش هنجار شده ^۲	۰ / ۹۴
شاخص نیکویی برازش ^۳	۰ / ۹۲
مجدورات تقریب ^۴	۰ / ۰۸۴

شاخص‌های برازش نشان دادند که عامل‌های در نظر گرفته شده دارای اعتبار سازه بسیار مناسبی هستند.

شکل ۱- نتایج تحلیل عامل تأییدی شاخص‌های استعدادیابی جودو

1. Comparative Fit Index (CFI)
2. Normed Fit Index (NFI)
3. Goodness of Fit Index (GFI)
4. Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)

رتبه‌بندی شاخص‌های استعدادیابی جودو: در جدول شماره هشت، رتبه‌بندی شاخص‌های استعدادیابی جودو ارائه شده است.

جدول ۸- رتبه‌بندی شاخص‌های استعدادیابی جودو

رتبه	شاخص	میانگین رتبه	تعداد	خی‌دو	درجه آزادی	سطح معناداری
۱	ویژگی‌های مهارتی	۳ / ۴۲				
۲	ویژگی‌های جسمانی و فیزیولوژیک	۲ / ۷۸	۸۵	۱۰۱ / ۴۳۴	۳	۰ / ۰۰۱
۳	ویژگی‌های پیکر سنجی	۲ / ۳۰				
۴	ویژگی‌های روان‌شناختی	۱ / ۵۱				

براساس یافته‌های جدول، بین شاخص‌های مختلف استعدادیابی تفاوت معناداری وجود دارد و این شاخص‌ها رتبه یکسانی ندارند. در جدول شماره نه، رتبه‌بندی زیرمقیاس‌های شاخص مهارتی برای استعدادیابی جودو ارائه شده است.

جدول ۹- رتبه‌بندی زیرمقیاس‌های شاخص مهارتی استعدادیابی جودو

رتبه	شاخص	میانگین رتبه	تعداد	خی‌دو	درجه آزادی	سطح معناداری
۱	مهارت در استفاده از فنون ترکیبی	۴ / ۰۴				
۲	مهارت در اجرای یاکسوکو رندوری	۳ / ۵۹	۸۵	۱۱۶ / ۶۵۶	۴	۰ / ۰۰۱
۳	مهارت در استفاده از فنون بدل‌کاری	۲ / ۹۰				
۴	مهارت در اجرای فنون پرتابی	۲ / ۲۴				
۵	مهارت در اجرای فنون گلاویزی (نه‌وازا)	۲ / ۰۳				

در جدول شماره ۱۰، رتبه‌بندی زیرمقیاس‌های شاخص جسمانی و فیزیولوژیک برای استعدادیابی جودو ارائه شده است.

جدول ۱۰- رتبه‌بندی زیرمقیاس‌های شاخص‌های جسمانی- فیزیولوژیک استعدادیابی جودو

رتبه	شاخص	میانگین رتبه	تعداد	خی دو	درجه آزادی	سطح معناداری
۱	قدرت پنجه	۵ / ۶۷				
۲	قدرت عضلانی	۵ / ۵۹				
۳	استقامت عضلانی	۵ / ۳۲				
۴	سرعت	۵ / ۲۴				
۵	توان انفجاری	۵ / ۲۱	۸۵	۳۴ / ۶۹۳	۸	۰ / ۰۰۱
۶	توان بی‌هوازی	۵ / ۰۹				
۷	چابکی	۴ / ۴۶				
۸	انعطاف‌پذیری	۴ / ۳۳				
۹	توان هوازی	۴ / ۰۹				

در جدول شماره ۱۱، رتبه‌بندی زیرمقیاس‌های شاخص پیکرسنجی برای استعدادیابی جودو ارائه شده است.

جدول ۱۱- رتبه‌بندی زیرمقیاس‌های شاخص پیکرسنجی استعدادیابی جودو

رتبه	شاخص	میانگین رتبه	تعداد	خی دو	درجه آزادی	سطح معناداری
۱	طول دست‌ها	۳ / ۸۹				
۲	عرض شانه‌ها	۳ / ۷۸				
۳	درصد چربی بدن	۳ / ۶۱	۸۵	۱۶ / ۸۳۹	۵	۰ / ۰۰۵
۴	توده عضلانی بدن	۳ / ۵۴				
۵	محیط اندام	۳ / ۱۶				
۶	قد	۳ / ۰۲				

در جدول شماره ۱۲، رتبه‌بندی زیرمقیاس‌های شاخص مهارتی استعدادیابی جودو ارائه شده است.

جدول ۱۲- رتبه‌بندی زیرمقیاس‌های شاخص روان‌شناختی استعدادیابی جودو

رتبه	شاخص	میانگین رتبه	تعداد	خی‌دو	درجه آزادی	سطح معناداری
۱	هوش	۳/۹۸				
۲	برانگیختگی	۳/۲۵				
۳	اعتمادبه‌نفس	۳/۲۴	۸۵	۸۶/۹۶۴	۴	۰/۰۰۱
۴	تمرکز	۲/۴۴				
۵	جسارت	۲/۰۹				

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج حاصل از پژوهش، شاخص‌های شناسایی‌شده برای استعدادیابی در فدراسیون جودو به‌ترتیب اولویت عبارت بودند از: «ویژگی‌های مهارتی»، «ویژگی‌های جسمانی و فیزیولوژیک»، «ویژگی‌های پیکرسنجی» و «ویژگی‌های روان‌شناختی».

براساس اولویت‌بندی صورت‌گرفته درمورد شاخص‌های شناسایی‌شده برای استعدادیابی فدراسیون جودو، شاخص ویژگی‌های مهارتی بالاترین رتبه را به‌خود اختصاص داد. این امر بیانگر این حقیقت است که باوجود اهمیتی که سایر ویژگی‌های یک ورزشکار برای دستیابی به نتایج درخشان در عرصه رقابت‌ها و مسابقات جودو دارند، از نظر کارشناسان جودوی کشور، برخورداری از مهارت کافی در اجرای فنون متنوع جودو یک مزیت به‌شمار می‌رود و می‌تواند به کسب موفقیت ورزشکاران جودو کمک کند. وودز، راینور، بروس، مک دونالد و کولیر^۱ (۲۰۱۵) در پژوهشی به ارزیابی چندبعدی استعدادیابی فوتبال در استرالیا پرداختند و شاخص مهارتی- فنی را به‌عنوان یکی از مهم‌ترین معیارهای استعدادیابی بازیکنان فوتبال مطرح کردند. دوستداری، اشرف گنجویی و سجادی (۲۰۱۶) در پژوهشی به تدوین شاخص‌های استعدادیابی در رشته فوتبال پرداختند و گزارش کردند که مهم‌ترین شاخص برای استعدادیابی در فوتبال، شاخص مهارتی- فنی انفرادی است. باسره و همکاران (۲۰۱۶) در طراحی مدل استعدادیابی والیبالی ایران نتیجه گرفتند که از نظر مربیان والیبالی کشور، ویژگی‌های مهارتی به‌عنوان یکی از شاخص‌های دارای اولویت در فرایند استعدادیابی هستند. داودی (۲۰۱۲) در پژوهش خود درخصوص شناسایی شاخص‌های استعدادیابی رشته کاراته نتیجه گرفت که یکی از مهم‌ترین شاخص‌ها برای استعدادیابی ورزش کاراته ویژگی‌های مهارتی بود. ابراهیم و همکاران (۲۰۰۴) در الگوی پیشنهادی استعدادیابی برای والیبالی شش شاخص مختلف را بررسی کردند که اولین اولویت را

1. Woods, Raynor, Bruce, Mc Donald & Collier

در مدل خود به قابلیت‌های مهارتی- تخصصی اختصاص دادند. همچنین، علیجانی (۲۰۰۲) در تدوین شاخص‌های استعدادیابی در رشته دوومیدانی ایران نتیجه گرفت که از نظر مربیان تیم‌های ملی و باشگاهی، شاخص فنی (مهارتی) یکی از شاخص‌های اصلی تأثیرگذار در تمامی مواد دوومیدانی است. ورلجیک^۱ (۲۰۰۸) برای انتخاب بازیکنان فوتبال، شاخص‌های مهارتی و تکنیکی را از جمله شاخص‌های مهم و مناسب معرفی کرد (ورلجیک، ۲۰۰۸؛ به نقل از دوستداری، اشرف گنجویی و سجادی، ۲۰۱۶). همچنین، واینس، مالینا، جانسس، رنترگم، بورجویس، ویرجین و فیلیپارتس^۲ (۲۰۰۶) در مطالعات خود از مهارت‌های تکنیکی به‌عنوان شاخص مهمی برای استعدادیابی در فوتبال نام برده‌اند (واینس و همکاران، ۲۰۰۶، به نقل از دوستداری و همکاران، ۲۰۱۶؛ ورلجیک و همکاران، ۲۰۰۸). یافته‌های پژوهش حاضر در خصوص پیشنهاد شاخص ویژگی‌های مهارتی به‌عنوان مهم‌ترین شاخص استعدادیابی با نتایج پژوهش‌های میرحسینی (۲۰۰۳)، واینس و همکاران (۲۰۰۶)، ورلجیک و همکاران (۲۰۰۸)، داوودی (۲۰۱۲)، باسره (۲۰۱۴)، دوستداری و همکاران (۲۰۱۶) و وودز و همکاران (۲۰۱۶) هم‌خوانی دارد. پژوهش‌های ذکرشده نیز همگی بر شاخص مهارتی به‌عنوان یکی از شاخص‌های مهم در فرایند استعدادیابی تأکید داشته‌اند.

عابدی (۲۰۱۱) در پژوهشی به بررسی پارامترهای بیومکانیک، پیکرسنجی، فیزیولوژیک و روانی در استعدادیابی ورزش هندبال پرداخت. در پژوهش وی، به ویژگی‌های مهارتی ورزشکاران در فرایند استعدادیابی توجه نشده است؛ اما به سایر شاخص‌های استعدادیابی شامل ویژگی‌های پیکرسنجی، فیزیولوژیک و روانی تأکید شده است که با پژوهش حاضر در خصوص شاخص‌های استعدادیابی همسو است. نوحی (۲۰۱۱) نیز در پژوهشی به بررسی و معرفی شاخص‌های استعدادیابی در ورزش‌های رزمی پرداخت. در مطالعه وی، چهار شاخص بررسی شدند که براساس یافته‌های پژوهش به‌ترتیب اولویت عبارت بودند از: شاخص‌های پیکرسنجی، جسمانی- حرکتی، فیزیولوژیک و روانی- اجتماعی. پژوهش نوحی نیز از نظر ابعاد موردبررسی برای استعدادیابی به ویژگی مهارتی نپرداخته است و از این جهت با مطالعه حاضر هم‌خوانی ندارد؛ اما در خصوص شناسایی سایر شاخص‌های مؤثر در فرایند استعدادیابی با پژوهش حاضر همسو است.

براساس یافته‌های پژوهش حاضر در خصوص شاخص‌های شناسایی‌شده برای استعدادیابی فدراسیون جودو، ویژگی‌های آنترپومتریکی و جسمانی- فیزیولوژیک از جمله شاخص‌های مهم برای استعدادیابی جودو شناسایی شدند. فرزبود (۲۰۱۴) در پژوهشی به مقایسه برخی از عوامل آمادگی جسمانی و آنترپومتریکی جودوکاران نخبه و مبتدی پرداخت و شاخص‌های فیزیولوژیک، آمادگی جسمانی و

1. Vrljik

2. Vaeyens, Malina, Janssens, Renterghem, Bourgois, Vrijen, & Philippaerts

پیکرسنجی را بررسی کرد و براساس یافته‌های پژوهش خود پیشنهاد کرد که با توجه به اهمیت عوامل موردبررسی، از شاخص‌های موردنظر در امر استعدادیابی استفاده شود. دوستداری و همکاران (۲۰۱۶) در رتبه‌بندی شاخص‌های استعدادیابی فوتبال، به شاخص جسمانی و حرکتی به‌عنوان عامل دوم مؤثر در استعدادیابی در رشته فوتبال اشاره کردند. نوری و صادقی (۲۰۱۳) گزارش کردند که شاخص‌های پیکرشناسی و قابلیت‌های حرکتی باید در فرایند استعدادیابی بسکتبال موردتوجه قرار گیرند. باسره (۲۰۱۴) در پژوهشی شاخص‌های آمادگی و جسمانی، ترکیب بدنی و آنتروپومتریک را ازجمله شاخص‌های استعدادیابی در والیبال ایران گزارش کرد. داودی (۲۰۱۲) در پژوهش خود شاخص‌های جسمانی و آنتروپومتریک را ازجمله مهم‌ترین شاخص‌های استعدادیابی رشته کاراته گزارش کرد. ابراهیم و همکاران (۲۰۰۴) قابلیت‌های جسمانی و پیکرسنجی را ازجمله شاخص‌های موردنظر برای استعدادیابی والیبال مطرح کردند که در الگوی پیشنهادی، پس از قابلیت‌های مهارتی- تخصصی و قابلیت‌های عملی قرار گرفتند. وودز و همکاران (۲۰۱۶) درخصوص استعدادیابی رشته فوتبال، موهامد^۱ و همکاران (۲۰۰۹) درخصوص استعدادیابی ورزش هندبال و پینار^۲ (۱۹۹۸) درخصوص استعدادیابی ورزش راگبی، همگی بر شاخص‌های ویژگی‌های جسمانی، پیکرسنجی و فیزیولوژیک تأکید کرده‌اند. نتایج پژوهش حاضر درخصوص اهمیت توجه به شاخص‌های جسمانی و فیزیولوژیک برای استعدادیابی، با یافته‌های مطالعات پینار (۱۹۹۸)، ابراهیم و همکاران (۲۰۰۴)، موهامد و همکاران (۲۰۰۹)، داودی (۲۰۱۲)، نوری و صادقی (۲۰۱۳)، باسره (۲۰۱۴)، دوستداری و همکاران (۲۰۱۶) و وودز و همکاران (۲۰۱۶) هم‌خوانی دارد.

با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر، یکی از شاخص‌های شناسایی‌شده برای استعدادیابی جودو ویژگی‌های روان‌شناختی بود. نوری و صادقی (۲۰۱۳) در پژوهش خود یکی از مهم‌ترین پارامترهای استعدادیابی رشته بسکتبال از دیدگاه متخصصان را ویژگی‌های روان‌شناختی شناسایی کردند. فرخی (۲۰۱۱) در پژوهشی با عنوان «بررسی وضعیت موجود و تدوین شاخص‌های استعدادیابی در رشته بدمینتون» به این نتایج دست یافت که شاخص‌های روانی درکنار شاخص‌های حرکتی، مهم‌ترین عوامل و از شاخص‌های یک بدمینتون‌باز موفق است. داودی (۲۰۱۲) نیز به عامل روان‌شناختی به‌عنوان یکی از شاخص‌های مهم در استعدادیابی ورزشکاران کاراته توجه کرد. علیجانی (۲۰۰۲) در پژوهشی شاخص روانی را به‌عنوان یکی از مهم‌ترین شاخص‌های استعدادیابی در رشته دوومیدانی ایران گزارش کرد. نتایج پژوهش حاضر درزمینه اهمیت توجه به ویژگی‌های روان‌شناختی در فرایند استعدادیابی

---

1. Mohamed
2. Pienaar

ورزشی، با یافته‌های مطالعات علیجانی (۲۰۰۲)، وزینی‌طاهر و همکاران (۲۰۱۱)، فرخی (۲۰۱۱)، نوری و صادقی (۲۰۱۳)، کارل و همکاران (۲۰۱۶) و وودز و همکاران (۲۰۱۶) هم‌خوانی دارد. در پژوهش دوستداری و همکاران (۲۰۱۶) یکی از شاخص‌های مهم و مؤثر در استعدادیابی در فوتبال، شاخص جامعه‌شناختی بازیکنان بود که در پژوهش حاضر این شاخص لحاظ نشده است و از نظر بررسی شاخص جامعه‌شناختی به‌عنوان یکی از عوامل موردنظر در فرایند استعدادیابی، مطالعه حاضر با نتایج پژوهش دوستداری و همکاران (۲۰۱۶) هم‌خوانی ندارد. علت این امر را می‌توان اجتماعی‌بودن ورزش فوتبال مطرح کرد. فوتبال ورزشی است که به‌صورت گروهی و تیمی انجام می‌شود و از این نظر با ورزش جودو که یک رشته ورزشی انفرادی است، تفاوت دارد. در پژوهش ذکرشده، برای شاخص جامعه‌شناختی زیرشاخص‌هایی همچون تعصب تیمی، روحیه کار تیمی و غیره در نظر گرفته شده است که در ورزش‌های گروهی موردتوجه قرار می‌گیرند.

درباره شناسایی زیرمقیاس‌های مختلف مربوط به شاخص‌های استعدادیابی در ورزش جودو آکدیس^۱ و همکاران (۲۰۱۲) نتیجه گرفتند که قدرت پنجه دست جودوکاران زنده نسبت به افراد غیرنخبه به‌طور معناداری بیشتر است. زاگولیدیس^۲ (۲۰۱۱) گزارش کرد که داشتن پنجه دست قدرتمند یکی از عناصر مهم در به‌دست‌آوردن موفقیت برای ورزشکاران رشته جودو است. استرکویچ^۳ و همکاران (۲۰۱۶) نیز بیان کردند که گرفتن یقه لباس حریف در جودو موجب انتقال نیروی حاصل از حرکات تهاجمی و تدافعی یک جودوکار به حریف می‌شود و از این بابت یکی از معیارهای بسیار مهم در شناسایی ورزشکاران نخبه جودو است. جاسوانت^۴ (۲۰۱۵) در پژوهش خود نشان داد که بین هوش هیجانی و عملکرد مثبت جودوکاران نخبه همبستگی معناداری وجود دارد. فرزبود (۲۰۱۴) گزارش کرد که جودوکاران نخبه عضو تیم ملی در مقایسه با جودوکاران مبتدی در شاخص‌هایی همچون توان هوازی، توان بی‌هوازی، شاخص توده بدنی، استقامت عضلانی، قدرت عضلانی، انعطاف‌پذیری، قدرت پنجه، عرض شانه‌ها و محیط اندام‌ها به‌طور معناداری برتری داشتند و درصد چربی زیرپوستی آن‌ها نیز پایین‌تر بود. امینی (۲۰۰۳) گزارش کرد که در ورزش جودو، عرض شانه‌ها، طول دست‌ها، ظرفیت بی‌هوازی، ظرفیت هوازی، زمان عکس‌العمل، هماهنگی و هوش تاکتیکی بیش از سایر عوامل در استعدادیابی تأثیرگذار هستند. یافته‌های حاصل از پژوهش حاضر درخصوص زیرمقیاس‌های مربوط به شاخص‌های مختلف استعدادیابی در ورزش جودو با نتایج مطالعات امینی (۲۰۰۳)، فرزبود (۲۰۱۴)، آکدیس و همکاران (۲۰۱۲)، زاگولیدیس (۲۰۱۶) و استرکویچ و همکاران (۲۰۱۶) هم‌خوانی دارد.

-
1. Ache Dias
  2. Zaggelidis
  3. Sterkowicz
  4. Jaswant

استعدادیابی به روش علمی فرایندی است که امروزه بسیار مورد توجه است و کشورهای صاحب نام در رشته‌های مختلف ورزشی سعی می‌کنند با استفاده از یافته‌های علمی و فناوری به شناسایی و پرورش افراد مستعد برای رشته‌های مختلف ورزشی بپردازند. مطالعه پیشینه پژوهش‌های مرتبط با رشته ورزشی جودو نشان داد که تاکنون پژوهشی علمی در زمینه استعدادیابی در این رشته ورزشی انجام نشده است و دانش موجود در این زمینه کافی نیست؛ براین اساس، یافته‌های حاصل از پژوهش حاضر می‌تواند به مسئولان فدراسیون جودو و مربیان و کارشناسان جودوی کشور کمک کند تا در فرایند استعدادیابی ورزشکاران به نتایج بهتری دست یابند. بدیهی است که نگاه علمی به فرایند استعدادیابی می‌تواند در راه اعتلای ورزش جودوی ایران از طریق کسب موفقیت ورزشکاران در مسابقات و رویدادهای ورزشی جودو مفید واقع شود.

References

1. Abedi, A. (2011). Talent identification in handball with emphasis on biomechanical parameters, anthropometric, physiological and psychological. (Unpublished master's thesis). Islamic Azad University of Central Tehran Branch, Tehran. (Persian).
2. Ache Dias, J., Wentz, M., Kulkamp, W., Mattos, D., Goethel, M., & Borges Júnior, N. (2012). Is the handgrip strength performance better in judokas than in nonjudokas? *Science & Sports*, 27, 9-14.
3. Adegbesan, O., Mokgwathi, M., Omolawon, K., Ammah, J., & Oladipo, I. (2010). Sport talent identification and development in Nigeria. *International Journal of Coaching Science*, 2(4), 3-13.
4. Alidoust Ghahfarokhi, E., Sajjadi, N., Mahmoudi, A., & Sa'atchian, V. (2014). The evaluation of development priorities and strategies of Judo championship in Iran. *Sport Management*, 6(2), 231-46. (Persian).
5. Alijani, E. (2002). Survey the current status of talent identification indicators in athletics of Iran. Paper presented at the Fifth National Conference on Physical Education and Sports Sciences, University of Ahvaz Shahid Chamran. Ahvaz. (Persian).
6. Amini, A. (2003). Describe the relationship between some anthropometric dimensions of Judo players. (Unpublished master's thesis). Islamic Azad University of central Tehran Branch, Tehran. (Persian).
7. Basereh, M. (2014). Codification of indicators and design of Volleyball talent identification in Iran to. (Unpublished master's thesis). Mazandaran University, Babolsar. (Persian).
8. Basereh, M., Dousti, M., & Farzan, F. (2016). Codification Volleyball talent identification model in Iran. *Sport Management Studies*, 8(37), 57-88. (Persian).
9. Carl, T., Woods, C. T., Raynor, A. J., Bruce, L., McDonald, M., & Robertson, S. (2016). The application of a multi-dimensional assessment approach to talent identification in Australian football. *Journal of Sports Sciences*, 34(14), 1340-5.

10. Doustdari, S., Ashraf Ganjavi, F., & Sajjadi, H. (2016). Codification of talent indicators in soccer. *Sports Management Studies*, 35, 17- 32. (Persian).
11. Davoodi, A. (2012). Evaluation of talent identification indicators in the sport of karate elite coaches and athletes from the perspective of Iran. (Unpublished master's thesis). Islamic Azad University of Central Tehran Branch, Tehran. (Persian).
12. Ebrahim, K., Heydari, M., & Moa'meri, A. (2004). Investigation the status quo and develop indicators of talent in volleyball. *Research in Sport Sciences*, 2(5), 1-14. (Persian).
13. Faber, I., Oosterveld, F., & Nijhuis, R. (2012). A first step to an evidence-based talent identification program in the Netherlands. *International Journal of Table Tennis Sciences*, 7, 8-15.
14. Farrokhi, A. (2011). Survey the current status and codification of talent identification indicators in Badminton. *Motor Behavior and Exercise Psychology*, 9, 111-24. (Persian).
15. Farzbod, B. (2014). The comparison of some fitness and anthropometric factors in elite and beginners of judo players. (Unpublished master's thesis). University of Shahid Rajaei Teacher Training, Tehran. (Persian).
16. Franchini, E., Takito, M. Y., & Bertuzzi, R. C. M. (2005). Morphological, physiological and technical variables in high-level college judoists. *Archives of Budo*, 1, 1-7.
17. Gaeini, A. (2004). The need for research in talent identification. *Journal of Teaching in Physical Education*, 2(2), 38- 41. (Persian).
18. Gharakhanlou, R. (2003). Survey the current status and Codification of talent identification indicators in soccer. Research Project, Institute of Physical Education and Sport Sciences. Available at: <https://ganj-old.irandoc.ac.ir/articles/452285>, Accessed 16 March 2017). (Persian).
19. Ghasemzadeh Mirkolaei, E. (2014). Codification of talent identification strategic plan for athletics federation. (Unpublished master's thesis). Mazandaran University, Babolsar. (Persian).
20. Hopwood, M., Clare, M., Damian, F., & Joseph, B. (2014). The family portrait as an indicator of sporting talent. Paper presented at the Talent Identification Conference Schedule, Aspire Academy, Doha – Qatar, 1st April 2014. 10.
21. Hosseini, S., Hamidi, M., Ghorbanian Rajabi, A., & Sajjadi, N. (2013). Identification of strengths, weaknesses, opportunities and threats for talent identification in Iran championship sport and its bottlenecks and challenges. *Sport Management*, 5(2), 29-54. (Persian).
22. Jalali, R. (2012). Sampling in qualitative research. *Journal of Research in Health Sciences*, 1(4), 310-20. (Persian).
23. Jaswant, S. K. (2015). A correlation study of aggression, emotional intelligence and well-being among Judo players. *International Journal of Enhanced Research in Educational Development*, 3(4), 26-30.
24. Mir Hosseini, M.A. (2003). Determination of football scout indicators in 10-12 years old adolescents from point of view of Fars province soccer coaches' and presentation of indices index, Master's dissertation, Islamic Azad University, Tehran.
25. Mohamed, H., Vaeyens, R., Matthys, S., Multael, M., Lefevre, J., Lenoir, M., & Philippaerts, R. (2009). Anthropometric and performance measures for the

- development of a talent detection and identification model in youth handball. *Journal of Sports Sciences*, 27(3), 257-66.
26. Namazizade, M. (2004). Codification of talent identification indicators in basketball. Research Project, Institute of Physical Education and Sport Sciences. Available at: <http://ssrc.ac.ir>, (Accessed 27 March 2017). (Persian).
  27. Nouhi, M. (2011). Survey and index talent identification indicators in martial arts from the perspective of educators and heads of delegations and providing a model. (Unpublished master's thesis). Islamic Azad University of Central Tehran Branch, Tehran. (Persian).
  28. Nouri, M., & Sadeghi, H. (2013). Design the software of talent identification in Basketball based on logic fuzzy. *Studies of Sports Medicine*, 5(13), 27-38. (Persian).
  29. Pienaar, A. E., Spamer, M. J., & Steyn, H. S. (1998). Identifying and developing rugby talent among 10-year-old boys: A practical model. *Journal of Sports Sciences*, 16(8), 691-9.
  30. Pion, J., Lenoir, M., & Segers, V. (2014). The value of non-sport-specific characteristics for talent orientation in young male Judo, Karate and Taekwondo athletes. *Archives of Budo Journal*, 10, 147-54.
  31. Sebera, M., & Sedlacek, J. (2012). Analyze of sport talent selection systems. *Acta Facultatis Educationis Physicae Journal*; 3(1), 13-20.
  32. Sheikh, M., Shahbazi, M., Amini, A., & Alizadeh, R. (2010). Survey the current status and codification of talent identification indicators in Iranian karate on the basis of physical and mental preparation. *Journal of Motor Learning*, 4, 45-56. (Persian).
  33. Sterkowicz, S., Jaworski, J., Lech, G., Pałka, T., Sterkowicz-Przybycień, K., Bujas, P., & Mościński, Z. (2016). Effect of acute effort on isometric strength and body balance: Trained vs. untrained paradigm. *Plos One*, 11(5), 0155985.
  34. Vaeyens, R., Malina, M., Janssens, M., Renterghem, B., Bourgois, J., Vrijen, J., & Philippaerts, A. (2006). Multidisciplinary selection model for youth soccer: The Ghent Youth soccer project. *Br J Sports Med*, 40(4), 928-34.
  35. Vazini Taher, T., Shahbazi, M., & Bagherzadeh, F. (2011). Using multivariate approach in talent identification of football players under 16 years. *Growth and Motor Learning Exercises*, 7, 103-28. (Persian).
  36. Williams, A. M., & Reilly, T. (2000). Talent identification and development in soccer. *Journal of Sports Sciences*, 18, 657-67.
  37. Woods C, Raynor, AJ, Bruce, L, Mc Donald, Z, Collier, N. (2015). Predicting playing status in junior Australian Football using physical and anthropometric parameters. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 18: 225-9.
  38. Zaggelidis, G. (2016). Maximal isometric handgrip atrength (HGS) in Greek elite male Judo and Karate athletes. *Sport Science Review*, XXV(5-6), 321- 44.
  39. Zarifi, M., Alizadeh, N., Deldar, E., & Bahemmat, M. (2011). Somehow the forming of talent identification in the base groups age with the present of model. Paper presents at the First National Conference on New Scientific Achievements in the Development of Sports and Physical Education, Gorgan. (Persian)

استناد به مقاله

نودهی، محمدعلی، دوستی، مرتضی، و رضوی، سید محمدحسین. (۱۳۹۸). شناسایی و اولویت‌بندی شاخص‌های استعدادیابی ورزش جودو در ایران. مطالعات مدیریت ورزشی، ۱۱ (۵۳)، ۹۹-۱۲۰. شناسه دیجیتال: 10.22089/smrj.2017.3932.1759

Noudehi, M. A., Dousti, M., & Razavi, S. M. H. (2019). Identification and Prioritization of Judo Talent Identification Parameters for Judo Sport in Iran. *Sport Management Studies*, 11 (53): 99-120. (Persian). DOI: 10.22089/smrj.2017.3932.1759

Identification and Prioritization of Judo Talent Identification Parameters for Judo Sport in Iran

M. A. Noudehi¹, M. Dousti², S. M. H. Razavi³

1. Ph.D. Student of Sport Management, University of Mazandaran, Babolsar, Iran
2. Associate Professor of Sport Management, University of Mazandaran, Babolsar, Iran*
3. Professor of Sport Management, University of Mazandaran, Babolsar, Iran

Received: 2017/04/03

Accepted: 2017/08/12

Abstract

The aim of this study was identification and prioritization of Judo talent identification parameters for Judo sport in Iran. This research was mixed method (in quality, classic modified Delphi method and quantitative, descriptive and analytical), respectively. The populations in the qualitative section consist of federation officials, national team coaches and experts of sports talent (n=30), and in the quantitative section included members of the Federation, the national team coaches and athletes, provincial officials and university professors (n=105). Sampling was targeted and accessible. Data Collection tools was interviews and a researcher-made questionnaire. Its validity was confirmed by 12 experts. Reliability confirmed through Cronbach's alpha that obtained 0.79. Data analysis was done through using descriptive statistics (frequencies, tables) and inferential statistics (EFA and Friedman test) with Spss20 and CFA was performed with using LISREL 8.5. According to results, judo talent indicators based on priorities are as follow: Characteristics of skill, physical and physiological, anthropometric and psychological. According to results, administrators of federation should pay attention to judo talent indicators. Undoubtedly, a scientific view to the process of talent identification can be useful to develop judo through athlete's win in judo competitions and sport events.

Keywords: Iran, Judo, Talent Identification Indicator

---

* Corresponding Author

Email: m_dostipasha@yahoo.com